

NAPREJ

„ Glasilo jugoslovanske socialno demokratične stranke „

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan opoldne.

Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani, Frančiškanska ulica šte. 6, I. nadst. Učiteljska tiskarna.

Naročnina po pošti z dostavljanjem na dom za celo leto K 36.—, za pol leta K 18.—, za četrta leta K 9.—, za mesec K 3.—. Za Nemčijo celo leto K 40.—, za ostalo tujino in Ameriko K 48.—.

Inserati: Enostopna petična vrstica 30 v; pogojem prostor 50 v; razglasi in poslano vrstica po 60 v; večkratni objavi po dogovoru primeren popust.

Reklamacije za list so poštne proste.

Posamezna številka 14 vinarjev.

Trgovska in finančna politika sovjetske vlade.

Iz Štokholma pišejo »Arbeiter-Zeitung«:

Med novimi dekreti ljudskega komisariata zaslužita zlasti dva posebno pozornost. Prvi odreja podržavljenje ruske zunanje trgovine. Glavne določbe so: »Vsa zunanja trgovina se podržavi. Vse pogodbe o nakupu in prodaji blaga (surovine, manufakturne, poljedelske produkte itd.) s tujimi državami in posameznimi podjetji inozemstva sklepajo v to specialno pooblaščenih organi ruske republike«. (Člen I.) »Za organizacijo izvoza in uvoza ustanovi ljudski komisariat za trgovino in industrijo sovjat, ki bo sestavljen iz zastopnikov naslednjih institucij in organizacij: a) vojska, mornarica, poljedelstvo, aprovizacija, transport, departement za zunanje stvari in finance; b) zastopniki centralnih organov za urejevanje in upravljanje posebnih produkcijskih panog, n. pr. čajna, sladkorna, predilna centrala in zastopniki vseh oddelkov najvišjega industrijskega sveta; c) združne centralne organizacije; d) zastopniki central za organizacijo trgovine, industrije in poljedelstva; e) centralna organizacija delavskih strokovnih organizacij in trgovskih nastavljenecov; f) centralni organi za najvažnejše uvozne in izvozne produkte. Ljudski komisariat za trgovino in industrijo je opravičen vpoklicati tudi še zastopnike drugih organizacij v sovjat za izvozno trgovino. (Člen III.)

Sovjat za trgovino z inozemstvom ureja izmenjavo blaga z inozemstvom po načrtu, ki ga napravi najvišji gospodarski sovjat ter ga ugotovi ljudski komisariat za trgovino in industrijo. Med naloge sovjeta za zunanjo trgovino spadajo: 1. poizvedbe o povpraševanju in ponudbi o produktih, ki se uvažajo ali izvažajo; 2. organizacija izdelovanja in nakupovanja s pomočjo za posamezne industrije obstoječih central ali, če takih ni, z združnimi podjetji, lastnimi agenti in posameznimi firmami; 3. organizacija nakupa v inozemstvu: a) z državnimi kupovalnimi komisijami in agenti; b) z združenimi in trgovskimi firmami; 4. ugotovitev cen za uvozno in izvozno blago. (Člen IV.) Sovjat za zunanjo trgovino se primerne produkcijskim panogam in po najvažnejšem uvoznem in izvoznem blagu deli na posamezne oddelke, v katerih predsedujejo zastopniki ljudskega komisariata. Predsednikom na obnem zboru sovjeta za zunanjo trgovino in v predsedstvo, ki ga voli občni zbor, imenuje enega zastopnika ljudski komisariat za trgovino in industrijo... Sklepe vseh oddelkov predloži predsedstvo ljudskemu komisariatu za trgovino in industrijo v odobrenje. (Člen V.)

Dekret stopi takoj po objavi razglasa v veljavo. (Člen VI.)

Drugi dekret se tiče registracije akcij (delnic), državnih obveznic in drugih državnih papirjev. Obsega te-le določbe: 1. V zmislu dekreta z dne 29. decembra 1917 o ustavitvi plačevanja kuponov in dividend se odpravi sistem anonimnih akcij in vseh drugih državnih papirjev in odslej imajo veljavo le na imena lastnikov se glaseči državni papirji. Za državne papirje, katerih cirkulacija je dopuščena s posebnim vladnim sklepom, ne veljajo navedene določbe. 2. V tem zmislu se uvaža registracija akcij in vseh drugih državnih papirjev, in sicer prav tako takih, ki so last državljanov ruske republike, kakor onih inozemcev, ki stanujejo v ruski republiki. 3. Vsak, kdor ima v členu 1. označene papirje ali jih ima v depotu, jih je dolžan predložiti oddelku ruske vlade sovjatov. 4. Na papirje, predložene v zmislu navadnih določb, treba vpisati poleg pečata priimek, očetovo in rodbinsko ime kakor tudi naslov imetja. Isti vpisi se morajo izvršiti tudi v registru vrednostnih papirjev. 5. Vsi oddelki državne banke, državne hranilnice, vsi državni in drugi javni zavodi, enako tudi ne nacionalizirani kreditni zavodi, ki shranjujejo delnice in državne papirje ali jih imajo v zastavi, so dolžni registrirati in napovedati fizične ali juristične osebe, v katerih imenu so bili dani papirji v hrambo. 6. Prepoved prodaje akcij, državnih zadolžnic in drugih državnih papirjev (dekret z dne 29. decembra 1917) velja do odbitve prodaje takih papirjev. Samo delničarji in imetniki državnih papirjev, ki so se prav in v pravem času dali vpisati, imajo v slučaju nacionaliziranja pravico do povračila ob pogojih, ki so določeni v dotičnem zakonu. Samo imetniki akcij, ki se ravna po gorenjih določbah, imajo pravico do izplačila dividend, če bi se te, ki so z zakonom z dne 29. decembra 1917 prepovedane, zopet dovolile. (Člen VIII.) Vse akcije, o katerih se ne dajo pravočasno predpisani podatki, zapadejo brez odškodnine v državno last. Imetniki akcij in taki, ki jih imajo v hrambi, se obsodijo, če prestopijo določbe teh dekretov, v ječo najmanj na eno leto. Osebe, ki skušajo obiti dekret s fiktivnimi razlogi, se obsodijo najmanj na dve leti ječe. 10. Registracija ruskih državnih papirjev, ki so last zasebnikov, javnih in državnih zavodov, ki se nahajajo v inozemstvu, neglede na to ali so ruski državljan ali inozemski, se izvrši ob predložitvi teh papirjev in natura pri diplomatskih zastopnikih Rusije.

Iz Hrvatske.

Zagreb 12. junija 1918

Spor v hrvatski soc. dem. stranki se bo rešil, kakor videti, tako, da bo s. Vitomir Korač, ki je postal pred par meseci edini lastnik čevljar-ske delavnice »Korač i drug«, začel izdajati sa-

mostojen mesečnik pod naslovom »Novo društvo«, v katerem bo razvijal svoje misli in ideje — ostali sodrugi in to so Bukšeg Viljem, Svetozar Delić, Gejza Brudnjak, Cimermančič, Tuskov, Antolič itd. — tedaj sodrugi, ki so v glavnem delavni v uredništvu »Pravde« ter v konsumnem in strokovnem gibanju, pa bodo ostali pri smenu, ki ga je zavzela »Pravda« ter bodo poleg Pravde izdajali še poseben organ za strokovne in gospodarske organizacije.

Konsumno združeno gibanje se prav lepo razvija. Konsumna zadruga »Napred« otvori v najkrajšem času tri nove prodajalne. Hrvatsko delavsko in kmetijsko ljudstvo spoznava veliko vrednost osamosvoje potom konsumnih društev. Sodr. Delić, Cimermančič, Turkovič in Antolič so zelo marljivo na delu, da izvedejo na široko zasnovano organizacijo konzumentov. Zagreb in okolica prav sedaj bridko občuti dobroto »svobodne« trgovine.

Strokovne organizacije predstavlja za sedaj »Obči radniški savez«. Sedaj, ko je dospel iz vojne nazaj glavni tajnik hrvatskih strok. organizacij Viljem Bukšeg, se bo seve izvršila reorganizacija, in sicer tako, da bodo delavstvo zopet organizirano po industrijskih panogah v zveze, ki bodo centralizirane v »Občem radniškem savezu« kot strokovni centrali. Tako je seve edino prav. Potrjuje se s tem mnenje »Napreja«, ki je ob ustanovitvi splošne delavske zveze pisal, da pot, ki so jo zavzeli sodrugi, ni prava, ker ni mogoče vseh industrijskih panog stlačiti v eno društvo. Upamo, da začne na strokovnem polju kmalu čilo življenje.

V splošno političnem pogledu se pa začenja položaj kristalizirati. Starčevićanci in podobni elementi izrabljajo majniško deklaracijo jugosl. kluba v posebne strankarske namene. Pisanje škofa Mahničja potrjuje mnenje onih, ki vidijo v gibanju ost proti svobodomiselnosti in vodo na mlin klerikalizma. O tem bom še poročal.

V gospodarskem oziru pa je sledeče nad vse značilno: v zadnjih 15 mesecih je prešlo 106.000 katastralnih juter kmečke zemlje v posest bogatih vojnih spekulantov. V zakup pa so ti gospodje prevzeli 4.831.477 katastralnih juter, to je 27% vsega ogerskega in hrvatskega polja. N. pr. grof T. Pejačević je prodal Juliju Spitzerju 3000 juter, grof Ladislav Zichy pa g. E. Weissu 3000 juter; kneževska posestva Baltazar pa je kupil konjski mešetar Leo Hauser; agent Leo Bing je kupil po-

LISTEK.

Nekoliko o ogrskih Slovencih.

Iz zgodovine posnamemo, da so se naselili ogrski Slovenci s panonskimi vred v šestem stoletju v svoja sedanja bivališča. S prihodom Obrov so nastopili zanje težki časi. Slovenci so jim morali namreč služiti v vojni kot pešci in zanje obdelovati polje. Njihovo žalostno stanje se ni izboljšalo, ko so Madžari podjarmili deželo. V novejšem času pa se poizgubljajo tem lažje, ker meje na zapadu na Nemce, na iztoku pa na Madžare. Toda kljub tem nevarnostim so še vendar ohranili svoj jezik do današnjega dne.

Ogrske Slovence delimo po njih bivališčih na dva dela. Tiste, ki žive na polotoku, ki ga tvorita Mura in Drava, imenujemo Medjumurce in njih deželo Medjumurje; one pa, ki žive onostran, to je na severu, pa Prekmurce. Medjumurci so večji in manjši posestniki. Mnogo jih je tudi vinogradnikov, posebno ob Štajerski meji. Dežela je najbolj obljubena na jugu, tako da ne more velika množica ljudi dobivati v domačiji zaslužka. Zato se selijo ondodni prebivalci ali v Ameriko, ali pa služijo kot delavci pri železnih.

Medjumurci so po jeziku različni. Na zapadu in severu govorijo skoro čisto slovenščino, pomešano le z nekaterimi hrvatskimi besedami. A čim dalje je kraj proti iztoku, temveč nahajamo hrvatskih besed, tako da govorijo iztočni Medjumurci popolnoma hrvatski, kakor tudi na jugu, kjer vplivajo nanje Hrvati južno od Drave. Povprečno se da sklepati, da govori večina prebivalstva hrvatski (kajkavsko narečje). Zato jih Hrvatje reklamirajo zase, kot Kajkavce okolo Varaždina in Bezjaka (Zagorje).

V občinskih zadevah imajo same madžarske besede (n. pr. župan — hiroš). Medjumursko selo, kakor sami imenujejo vas, je navadno majhno, hiše so nizke, lesene ali zidane, večinoma krite s slamo. Izjemo delajo vasi ob Dravi. Tudi v teh krajih so nekad gospodovali graščaki, ki imajo še sedaj ondaj veličanske pristave. Tudi gozdov ne manjka v Medjumurju, toda v zadnjem času so jih jako iztrebili. Krajina Medjumurska spada pod zagrebško nadškofijo, zato so duhovniki, kakor tudi služba božja hrvatski. Šolski pouk traja tamkaj do dvanajstega leta, potem pa morajo hoditi otroci še tri leta v ponavljalno ali nedeljsko šolo. Pouk v prvem šolskem letu je hrvatski, v drugem že pristopi madžarščina, v nadaljnjih letih pa se kar opusti hrvščina in se poučuje v madžarskem jeziku, katerega se otroci še precej priučijo, ker morajo v šoli, kakor tudi iz šole grede govoriti edino madžarski. Toda potem, ko so izostali iz šole, go-

govore doma le svoj materni jezik, ker le malo starejših ljudi razume madžarski. Med domačini ni skoro nikjer nobenega Madžara, razen mejnih stražnikov ali finančarjev. Prav malo staršev pošilja svoje otroke v sosednje štajerske šole, ako niso preveč oddaljene.

Sploh so prebivalci malo izobraženi. Pri volitvah se postavljajo nikjer svojega kandidata, ampak volijo Madžare. Kako nezavedni so še, naj pojasni tale primer: Čestokrat trdijo, da čitajo madžarsko knjigo, dasi imajo v rokah slovensko. Nekateri prebirajo knjige družbe sv. Mohorja, pa tudi hrvatske knjige. Slovence zvejo kratko štajersko.

Na severu reke Mure prebivajo Prekmurci, ki so znani zaradi trgovine z živino tudi po Štajerskem in drugih deželah. Nekateri ljudje menijo celo, da semenj sploh ni nikakršen semenj, na katerega ne pridejo Prekmurci. Toda po svojem pravem jeziku so še jako malo znani, in malo je Slovencev, ki bi jih bili obiskali v njihovem daljnem domovju. Ti Slovenci žive po večjih in manjših jezikovnih otokih od Mure proti severu.

Ogrski Slovenci se oblačijo različno. Nekateri imajo široke hlače iz belega domačega platna, drugi pa ozke hlače iz svetlotemnega sukna. Za obuvale jim služijo škornji. Prebivalci ob Dravi imajo sploh opravo enako Hrvatom južno reke Drave: temno srajco in majhen klubok.

sestvo grofa Pallavicinija, neki J. Goldfinger pa je kupil gozde za 6 in pol milijonov kron. To se vse v Slavoniji, zemlji plemeniti...

Hrvatska postaja vsak dan večje močvirje. Te dni je prišlo v javnost, da so v Osijeku zaplenili 26.000 kg testenin, ki jih je hotel znani Stevo Kovjanič vtihotapiti iz dežele. Ravnatelj paromlina v Osijeku je bil radi tega obsojen na globo K 376.282,24. V ravnateljstvu tega mlinarja sedi poslanec koalicije dr. Rihard Kravs, ki je celo kupnino za te testenine, in sicer 7 K 25 vin. za eno kilo, dvignil pri podružnici Hrvatske eskomptne banke... Seve tvori gosp. dr. Kravs z znanim zagovornikom spekulantom posl. dr. Dušanom Popovićem in gg. Poljakom ter Wilderom posebno skupino v srbsko-hrvatski koaliciji proti bloku dr. Lorkovič-Summin. Nesrečne vojne razmere bodo Hrvatsko pripravile ob premnogo dobrih ljudi, ki so zašli tja, kamor bi v normalnih razmerah gotovo ne prišli. Kleta usoda! M. K.

Politični pregled.

— **Parlament ali ne?** Politični položaj v Avstriji je skrajno nejasen. Seidler se sicer dalje pogaja s strankami ter hoče vsekakor priti do zaključka. K tej izredno kritični situaciji, v kateri je skoro očitno, da hoče zaiti Seidler na Stürgkhova pota, piše »Arbeiterwille«. Krona ima sedaj voliti med parlamentom ali gospodom Seidlerjem. Da bi bil gospod pl. Seidler velik državnik, to se ni upal doslej trditi nihče na svetu. Nihče ga ni smatral več kakor ministra zadregé ali prehodnega ministra. To je tiste vrste minister, ki je poklican v časih politične zmešnjave ali nejasnosti, s svojo politično nedolžnostjo in nenevarnostjo dati strankam potrebnega časa za premišljevanje in pojasnitev nazorov. Toda »Seidlerjem kot možem trajnosti, ni nihče računal in niti od daleč ga ni nihče smatral za moža dalekosežnih korakov. Nedvomno je dober sluga svojega gospoda in cesarja in voljan, da si ne spreten izvrševalec naročil drugih. Po pravici utegnemo dvomiti, jeli pojmuje dalekosežnost svojih ukrepov in naredb. Njegova največja prednost je dobrodušnost; in z najbolj dobrodušnim obrazom napoveduje ostre odredbe proti veleizdajalcem, »mu niti na misel ne prihaja, da bi koga obesil. Možeče je bil Seidler dobra učna moč, toda državnik, katerega potrebuje podirajoča se stara Avstrija v najodločilnejšem trenutku, nikakor ni. Nemški poslanci se boje, da bi prišel mož, ki bi ne dovolil voditi samo Tiszi in nekaj militaristom zunanjo politiko in ki bi razumel, da zahteva notranja državna kriza obsežnih korakov, ki se pa ne morejo gibanje v izvoženem tiru nemških zahtev. Nemški demokratizem je tak, da mu je ljubši obešen jugoslovanski ali češki pristaš majniške deklaracije, kakor pa vsa demokracija in državna ustava. Kaj je treba še premišljevat o tem, ali naj gre Seidler ali parlament, nam je neumljivo. Naj bodo nemški nacionalci še tako frivolni ali kratkovidni ali naj tudi ne pojmujejo, da jo zasedanje parlamenta živlensko vprašanje za državo, toda na drugem mestu bi morali to razumeti.

— **Grof Burian v Berlinu.** Kakor smo že brzojavno poročali, se je grof v sredo zvečer vrnil iz Berlina na Dunaj. O pogajanjih, ki se bodo v kratkem nadaljevala, se bo izdal uradni komuniké. Legacijski svetnik grof Colloredo, spremljevalec grofa Buriana, se je izrazil napram časnikiarjem o berlinskih pogajanjih tako-le: Z obeh strani se je obojestransko stališče glede poglobitve nemško-avstro-ogrske zveze, s katero stoji v zvezi tudi poljsko vprašanje, podrobno razpravljalo. Grof Burian je v poljskem vprašanju zastopal avstro-poljsko stališče. Zelo mnogo mu je do tega, da se ves kompleks vprašanj reši. Državni kancler bo odpotoval, kakor se je dne 11. junija izrazil, v glavni stan ter bo poročal cesarju Viljemu o poteku pogajanj z grofom Burianom. Potem pride še pred 1. julijem na Dunaj, kjer se bodo pogajanja nadaljevala. Z obeh strani je opaziti željo, da se razprave čim prej končajo. — Z Dunaja se brzojavno poroča: Obisk grofa Buriana v Berlinu ni prinesel v poljskem vprašanju nobene odločitve. V konferencah so naši in nemški državniki le drug drugemu razvijali svoje nazore: Dunaj zastopa avstro-poljsko rešitev, Berlin je proti, oziroma smatra, da ta zadeva še ni zrela.

— **Tržaški begunci se vrnejo domov.** Ministrstvo notranjih zadev je odredilo, da se begunci iz Trsta in njegove okolice vrnejo v svoja prejšnja bivališča. Begunci, ki uživajo državno podporo se vsled tega potom pristojnih oblasti pozivljejo, da se najkasneje do 1. avgusta zglase pri policijskem ravnateljstvu v Trstu. Obenem se dotični begunci obveščajo, da se jim izplačevanje podpore v sedanjih bivališčih s 1. avgustom ustavi. Isto velja za koroške, istrijanske in dalmatinske begunce, izvzemši trdnjavo Pulj in nekatere občine beljaškega političnega okraja.

— **Čehi pri ministrskem predsedniku.** Češki listi poročajo, da je ministrski predsednik vitez Seidler povabil predsedstvo Češkega svaza na razgovor o političnem položaju in zlasti o sklicanju parlamenta. Glavni vesti iz parlamentarnih krogov bo ministrski predsednik nadaljeval pogajanja s strankami.

— **Izpremema v notranjem ministrstvu.** Nepričakovana izpremema v ministrstvu notranjih zadev spada v poglavje presenečenj, ki so tako pogosta v notranjem kurzu monarhije. Nobena tajnost ni, da med ministrskim predsednikom vitezom Seidlerjem in ministrom za notranje zadeve grofom Toggenburgom ni bilo vedno soglasja v nazorih in presojanju političnih dnevnih vprašanj. Nemški listi zatrjujejo, da je grof Toggenburg ravnal v vprašanju glede jugoslovanske gibanja zastopal stališče, ki se ni vjemalo z mnenjem ministrskega predsednika. Grof Toggenburg je v nasprotju z ministrskim predsednikom naglašal, da v zakonskih paragrafihi ni določil, ki bi omogočila postopanje proti temu gibanju. To nasprotje je baje v prvi vrsti bilo povod Toggenburgovi demisiji. Dejstvo, da je policijski ravnatelj vitez Gayer postal Toggenburgov naslednik, potrjuje domnevanje, da stojimo v Avstriji pred ero policijskega režima.

— **Ladjedelnice ob istrski in dalmatinski obali.** Kompetentnim oddelkom v ministrstvu so bili nedavno izročeni tehnično-finančni načrti za zgradbo ladjedelnic ob istrski in dalmatinski obali. Služile bi v prvi vrsti za izdelovanje trgovskih in podmorskih ladij.

— **Ogrski naučni minister Zichy** je pri volitvah v Zagru propadel nasproti kandidatu Karolyjeve stranke dr. Vaou.

— **Ogrska poslanska zbornica o centralah.** A b r a h a m (Karolyjeva stranka) interpelira v zadevi central. Kritizira delovanje central, navaja slučaje zlorabe in vpraša, če je vlada pripravljena razpustiti centrale po vojni in hoče-li postaviti za kontrolo nad njimi tudi parlament. Trgovinski minister S z t e r e m y i je odgovoril: Vedno sem bil mnenja, da je organizacija central pri nas v mnogih ozirih zgrešena. Pod danimi razmerami ne morem storiti nič drugega, kakor da po končani vojni centrale sukcesivno razpustimo in uvedemo presto trgovino.

— **Nemško poročilo o krizi.** Od vodilne nemške strani se o nadaljnjem razvoju parlamentarne situacije poroča: Skoraj gotovo je, da državni zbor v juniju ne bo sklican na zasedanje. Nemške stranke bodo najbrže prihodnji petek na svojem plenarnem posvetovanju izrekle Seidlerjevemu kabinetu popolno zaupanje ter izjavile, da bi vsaka izpremema kabineta v sedanjem trenutku pomenila casus belli za nemške stranke. Najbrže bo vlada že v nedeljo objavila izjavo, v kateri bo obrazložila, zakaj smatra sklicanje parlamenta sedaj za neumestno. Nemogoče ni, da bo Seidlerjeva vlada obenem tudi podala demisijo; ta demisija pa bi bila le formalnega pomena, ker je pozicija Seidlerjevega kabineta na najvišjem mestu baje trdna. Za enkrat vlada ne namerava parlamenta ne zaključiti in ne razpustiti.

— **Volilna reforma na Pruskem.** Pruska poslanska zbornica je predvčerajšnjim nadaljevala četrto branje zakonske osnove o volilni reformi. Razpravljalo se je o kompromisnem predlogu glede uvedbe proporcionalnega sistema v vzhodnih markah. Pri glasovanju je bil predlog z veliko večino sprejet. Sprejet je bil tudi predlog, da dobe vojaki, ki so se udeležili sedanje svetovne vojne, pri prvih dveh prihodnjih volitvah po en dodatni glas. Ostala določila zakonske osnove so bila sprejeta brez izpremembe. S tem je četrto branje zakonske osnove o volilni reformi končano. Peto branje, ki je potrebno vsled sprejetih izprememb vladnega načrta, se vrši v smislu ustavnih določil čez 21 dni.

— **Napetost na italijanski fronti.** Glasom poročil iz vojnoporočevalskega stana se je topovski ogenj na celi italijanski fronti v zadnjih dneh zelo poostiril in razširil. Napetost narašča, pričakovati je v kratkem važnih dogodkov. »Baseler Nachrichten« poročajo, da uporabljajo Italijani že močne oddelke za izvidno delovanje. Dovažanje čet na fronto traja dalje. Italijansko armadno vodstvo je pritegnilo v zadnjem času tudi najmlajše letnike na fronto.

— **Izid volitev v Rumuniji.** Volilni rezultat novih volitev za rumunsko zbornico je sledeči: V senat je bilo izvoljenih 106 konservativcev, 3 neodvisni in 1 Tahist. V poslansko zbornico je bilo izvoljenih 160 konservativcev, 9 neodvisnih, 3 pristaši Stereja, 2 Besarabca, 2 Carpista, 1 antisemit in 1 zastopnik delavske stranke. Potrebno so štiri ožje volitve. Obema zbornicama pripadajo vsi ministri, 2 bivša besarabska ministra, dalje Peter Carp, general Averescu, ki je bil šestkrat izvoljen in 10 generalov. — To so »uspehi«!

— **Na Švedskem** so se vršile začetkom minulega meseca prve volitve z žensko volilno pravico. Volitev se je udeležilo 7 odstotkov vseh volilcev, kar dokazuje, da so se ženske zavedno poslužile svoje pravice. Med strankami so največ mandatov nanovo pridobili konservativci, ki so prijazni ententi: 15 mandatov nasproti prejšnjim 7. Ženske so bile izvoljene štiri; ena socialna demokratinja, ena radikalna in dve konservativki.

— **Mir med Turčijo in kavkaško republiko podpisan.** Iz Carigrada se brzojavno poroča: Pogajanja med turško vlado in zastopniki južnokavkaške republike so uspešno končana. Mirovna pogodba je že podpisana.

— **Angleški državni vojni kabinet.** Reuterjev urad poroča, da se je novo ustanovljeni državni vojni kabinet dne 12. junija pod predsedstvom Lloyda Georgeja

sestal na prvo sejo. Seje so se udeležili tudi ministrski predsedniki prekomorskih dominijonov.

— **Flaska — monarhija.** Švedsko časopisje zatrjuje, da je monarhija na Pinskem zagotovljena. Krona se bo baje ponudila princu Oskarju, najmlajšemu sinu nemškega cesarja.

Konjski pogovor.

»Uspeh kraljeve cene spada med nerazumljivosti v dirkalni stroki, ki bi se prav razumela le tedaj, če bi mogli govoriti konji.

(Iz športnega poročila).

V dunajskem časopisu »Der Frieden« čitamo:

»Zakaj si dopuščaš, belec, da sedi grbasta, barvasta opica na tvojem trupu, ti zasaja ostro železo v rebra in te skoro do smrti pretepava z bičem?«

»Ne vprašaj tako neumno, vranec. To mora vendar biti tako.«

»Zakaj?«

»Zato. Odrajati moramo zadnje, kar zmorejo pljuča, srce, kite in živčevje. Boriti se in zmagati: to je konjska parola.«

»Čemu se moramo boriti in zmagati?«

»Prvič zaradi cene, drugič zaradi časti.«

»Toda to žanjejo naši gospodarji, ne pa mi.«

»Zategadelj nas pogladi, ako smo pridni, naš gospodar po grivi. Oh, kako dobro dene to vestnemu konju!«

»In kaj si misliš tedaj, če ti pohaja pri dirki sapa, in ti misliš, da nikakor ne gre dalje in ti moraš pasti in od sebe moliti vse štiri?«

»Potem si mislim: Vztrajati! In s tem da vztrajam, dobim takomenovani »podžig« z ostrogami in bičem.«

»Ali še nisi nikdar mislil na to, da bi treščil s sebe svojega jezdeca?«

»Nikoli! Kako moraš vpraševati kaj takega? S srcem in kopitom za gospodarja in jezdeca!«

»Pfuj, ti četveronožec.... v tebi živi človeška duša!«

Belec je stopil nekoliko nazaj od razburjenega vranca, potem pa rekel: »Boljševiki!«

Dnevne beležke.

— **Zakonska osnova za varstvo mladine.** Ministrstvo za socialno oskrbo je izdalo zakonsko osnovo glede oskrbe mladine in je predložilo mladinskemu sosvetu, da jo prouči. Osnova določa dolžnosti, ki jih imajo starši, ozgojitelji ter delodajalci do otrok, kakor tudi dolžnosti, ki jih imajo otroci sploh. Osnova zahteva tudi pravico državnega nadzorstva vseh zavodov in ustanov za mladansko oskrbo in pravi, da bo postavila država v ta namen oblastvene organe v obliki državnih mladinskih uradov. Tem bo izročena tudi uprava takih zavodov.

— **V zadnji občinski seji v Ljubljani** se je poročalo tudi o raznih računskih zaključkih. Ker nam je prostor omejen, poročamo le nakratko: Računski sklep mestnega zaklada izkazuje na dohodkih s posojili in krediti 4.427.938,49 K, stroškov 4.426.247,10 K, z blagajniškim prebitkom 1691,39 K. Bilanca izkazuje aktiva 12.697.561 kron 6 vin., pasiva pa 10.158.431,92 K, čistega premoženja torej 2.539.129,54 K. Bilanca ubožnega zaklada izkazuje 940.220,97 K aktiv, 115.777,73 K pasiv; premoženje se je torej povečalo za 14.463,95 K. Zaklad meščanske imovine: aktiva K 790.806,20, pasiva K 272.298,66, čisto premoženje K 518.507,54. Ustanovni zaklad izkazuje dohodkov 78.920,38 K, stroškov 78.920,35 K; prebitka 9819,72 K; imetje znaša 585.484,84 K. Mestno loterijsko posojilo: aktiva 2.488.971,62 K, pasiva 2.409.275,— K; nedvignjeni dobitki 68.532 K, specialne rezerve 11.164,09 kron. — Mestna pehotna vojašnica: 281.517,24 K dohodki, 281.517,24 K stroški. — Mestna klavnicna: stroški 212.813,53 K, dobiček 132.794,84 K. — Mestni vodovod: 91.792,01 K uspeh. — Mestna elektrarna: 60.776,75 K saldo. — Mestni pogrebni zavod: Saldo 50.676,83 K. — Mestna zastavljalnica: saldo 20.208,27 K. — Mestna pripraga: račun voženj 179.474,65 K, račun poljedelstva 3.229,26 K.

— **Nova izvolitev stalnih odsekov in odborov.** V zadnji seji občinskega sveta ljubljanskega so se volili odseki in odbori, ki so sestavljeni tako-le: Magistratni gremij: Dimnik, Franchetti, Knez, dr. Novak, dr. Triller (liberalni); Rojina, Lilleg, Jeglič (klerikalni); Pammer (Nemec). — Personalni in pravni odsek: Bončar, Hudovernik, Kraigher, dr. Novak, Verstovšek (liberalni); Ložar, Šerjak, Zupančič (klerikalni); Staudacher (Nemec). — Finančni odsek: Hudovernik, Likozar, Mally, Smole, dr. Triller (liberalni); Lilleg, Ložar, Zupančič (klerikalni); Staudacher (Nemec). — Stavbni odsek: Knez, Likozar, Kavčič, Růžička, dr. Novek (lib); Bahovec, Šerjak, Rojina (kler.); Pammer (Nemec). — Šolski odsek: Dimnik, Hudovernik, Likozar, Praprotnik, Smole (lib.); Jeglič, Marinko, Šerjak (kler.); Pammer (Nemec). — Obrtni odsek: Belič, Bonač, Kraigher, Praprotnik, Verstovšek (lib.); Ložar, Šerjak, Zupančič (kler.); Ungar (Nemec). — Ubožni odsek: Belič, Franchetti, Likozar, Smole

(lib.); Bahovec, Ložar (kler.); Staudacher (Nemec). — **Policijski odsek:** Bonač, Franchetti, Likozar, pl. Trnko-
czy (lib.); Koleča, Rojina (kler.); Elbert (Nemec). — **Olepevalni odsek:** Bončar, Kraigher, Mally, Růžicka
(lib.); Koleča, Marinko (kler.); Elbert (Nemec). — **Uprav-**
ni odbor mestnega vodovoda, elektrarne in plinarne:
Kovčič, Likozar, Planinšek, Růžicka, dr. Triller (lib.);
Rojina, Lilleg, Zupančič (kler.); Staudacher (Nemec). — **Per-**
manentni odsek za aprovizacijo mesta: Likozar,
Verstovšek (lib.); Šerjak, Ložar (kler.); Pammer (Ne-
mec); sodrug Milnar (soc. demokrat). Odseku predse-
duje župan.

— **Zdravstveno stanje mestne občine ljub-**
ljanske. V času od 2. do 8. junija 1918 je bilo v
Ljubljani novorojenec 14, mrtvorojenec 1; u-
mrlo je 22 oseb, in sicer 13 domačinov in 9 tuj-
cev. Za grižo je umrla 1 oseba, za jetiko 9 med
njimi 6 tujcev, za mrtvoudom 1 oseba, za
različnimi boleznimi 11 oseb. Za infekcijskimi so
oboleli: za škrlatno 1 domačin, za tifuzom 3 do-
mačini in 3 vojaki, za grižo 2 domačina.

— **Deželni poslanci S. L. S. na Kranjskem** so izvo-
lili klubovim načelnikom vit. Jos. Pogačnika.

— **Trbolje.** Javen društveni shod podružnice Unije
rudarjev avstrijskih se vrši v nedeljo, dne 16. t. m. ob
3. popoldne v Delavskem domu. Dolžnost vsakega člana
je, da se shoda zanesljivo udeleži. Odbor.

— **Društvo »Svoboda« v Ljubljani** prosi
vse prijateljice in prijatelje, da darujejo knjige
knjižnici »Svobode«. Zlasti rabi knjižnica mla-
dinsko literaturo. Sprejemajo se vsako nedeljo
od 9. do 11. dopoldne v Šelenburgovi ulici št. 6,
II. nadstr. — Pomagajte nam izpopolniti že se-
daj lepo knjižnico!

— **Nezgode.** Na »Predovičevem selu« pri Ljubljani
je zamešala delavka Apolonija Fink med drva ostro vo-
jaško patrono, ki je v štedilniku eksplodirala in jo težko
ranila na levi roki. — V Poljanah nad Škofjo Loko je
napadel petletnega čevljarjevega sina, Fortunata Tem-
lja, mesarski pes ter mu odtrgal del levega lica. — Na
potu na Spodnji Rožnik v Ljubljani je padel 33letni hla-
pec Franc Pivk med vožnjo z voza in si zlomil desno
nogo. — Na glavnem kolodvoru v Ljubljani je prišel
21letni sukač Adolf Stiasny pri delu ob tri prste leve
roke.

— **Otrok utonil.** Triletni sin posestnika, Justin
Gregl s Sela pri Litiji, se je oddaljil od domače hiše, pa-
del v potok in utonil.

— **Prememba posesti.** Gospodična Zofija Goltman iz
Ljubljane je kupila od gospe Ane Hočvar iz Velikih
Lašč graščino Trebnje za 75.000 K.

— **Železni zvonovi za Št. Jakobsko cerkev.** V torek
zvečer so pripeljali za Št. Jakobsko cerkev v Ljubljani
štiri železne zvonove kot nadomestilo za bronaste. To
niso v Ljubljani, marveč na Kranjskem sploh prvi železni
zvonovi. Kako se bodo obnesli, bomo kmalu slišali. Po
vojski bodo svoj čas nadomestili železne zvonove zo-
vojski rodovino in plačevati poleg obrtnega davka še
globo in trpeti škodo na blagu.

— **425 jalec je zaplenil** meseca februarja komisar li-
tjskega okrajnega glavarstva g. Stare ženi Jožefi Šilik iz
Radovani, čeprav ima obrtni list. Vrhutega, da ji ja-
lec ni nihče plačal, ji je naložilo okrajno glavarstvo li-
tjsko še 200 K globo. To je hud udarec za ubogo ženo,
ki ima moža že štiri leta na fronti, pa mora preživljati
svojo rodovino in plačevati poleg obrtnega davka še
globo in trpeti škodo na blagu.

— **Čudno rzmere.** Trgovca Šefman Franc v Rado-
hovi vasi je poslal masega marca in aprila dva vagona
krompirja iz našega kraja. Ker je gospod Šefman pro-
dal krompir po eno do dve kroni, ga je raje prodal
drugam, kakor pa da bi ga bil oddal ljudstvu za seme,
ki ga težko plačuje tako drago. Pomisliti je namreč tre-
ba, da zaslužijo delavci pri nas največ dve do tri krone
na dan, in če imajo rodbine, da tudi ne morejo plačevati
takih cen. V tem pogledu bi pač morale pristojne oblasti
kupčijo na eni strani in dobavo semenskega krompirja
nekoliko bolje »regulirati«.

— **Pospeševanje domače umetnosti.** Mest-
na občina je kupila za mestno galerijo Frane
Tratnikovo risbo »Slepici na solncu«, ki je svo-
ječasno zbujala pozornost na razstavi »Hagen-
bunda« na Dunaju. Kupna cena je znašala 1000
kron. Želeli bi bilo, da bi tudi naši privatniki
nekoliko podpirali vpodabljanje umetnosti ter
bodisi zase, ali pa za mestno galerijo od časa
do časa kupovali kaj umetniških del. Seveda bi
kazalo, da bi se pri nakupih za javno galerijo
ne dalo voditi zgolj po zasebnem okusu, temveč
si dalo svetovati od umetniško izobraženih lju-
di, ker v javno zbirko spadajo le dela, ki u-
metnike dobro in karakteristično reprezentira-
jo. Čujemo, da se je započela akcija, da se sploh
položi temelj Narodni galeriji, ki naj bi
združevala najboljše stvari naše umetnosti. Čas
bi bil, da se narod kot tak vzdrami tudi v tem
oziru!

— **Godbeni orkester v Idriji** priredi v nedeljo dne
16. t. m. na vrtu g. Grudnove (pri Zagodu) koncert z za-
nimivim vzporedom. Dohodki namenjeni so dvema ru-

darjema vojnim invalidoma. Z ozirom na dobrodelni na-
men vabi k obilni udeležbi prirediteljstvo.

— **Trbovlje.** V nedeljo, dne 16. t. m. ob 5. popoldne
se vrši občni zbor »sekcije rokodelcev« in strojnikov v
delavskem domu, na katerega se vabijo vsi člani roko-
delske sekcije iz Trbovelj in Hrastnika. Dnevni red:
1. Poročilo o unijskem zboru. 2. Volitev novega odbora.
Dolžnost vsakega sodruge je, da se gotovo udeleži.

— **Dvojni umor pri Ptuj.** Dne 5. t. m. je bila po-
sestnica Voglar v Skrblih pri Ptuj sama doma. Ko je
prišel njen sin opoldne s paše domov, je našel vežna
vrata zaprta. Skozi kuhinjsko okno je videl strašen pri-
zor. Na tleh je ležala s krvjo oblita in mrtva njegova
mati kakor tudi sedemnajstletni sosedov sin Ivan Gaj-
ser. Deček je klical na pomoč, pa so prihiteli sosede in
opazili, kako je neki vojak s težko naloženim nahrbtni-
kom izginil v bližnjem gozdu.

— **Sožalje je izrazil** cesar Linhartovi vdovi za po-
kojnim možem — o katerem se toliko piše po naših li-
stih — in ji obenem nakazal iz svojih zasebnih sredstev
1500 kron.

— **Legitimacije za daljša potovanja.** Da se prepreči
preobložitev železnic, se je izkazalo potrebno uvesti za
daljša potovanja dovoljenja. Za službena in trgovska
potovanja se bodo izdajala brez pridržka. Tudi potova-
nje v nujnih rodbinskih zadevah ne bo oteženo. Za
vsa druga manj nujna potovanja pa velja, da jih je ko-
likor mogoče omejiti. Poročila, kdaj bodo uvedene nove
potne legitimacije, še ni.

— **Primorski učitelji v finančnem ministrstvu.** V
ponedeljek je bila deputacija primorskih učiteljev pri fi-
nančnem ministru baronu Wimmerju. Vodila sta od-
poslanstvo državna poslanca sodr. Pittoni in Glöckl. De-
putacija je pojasnila razmere primorskega učiteljstva. Dr-
žavna podpora ne zadostuje, če se nakaže, treba tudi
dati deželam še druge pomočke v obliki predujma, da
urede plače, ki so silno nizke. Minister je dal zagotovilo,
da bo naklonil vseh določenih 90 milijonov za podpore
učiteljstvu. Da se je to le deloma zgodilo, je vzrok to,
ker parlament še ni odobril zakona. Sekcijski načelnik
Gottlieb se je pa začudil, ko so mu povedali, da goriško
učiteljstvo še ni dobilo prispevka za leto 1917 in je br-
zojavno sporočil, da se izplačilo izvrši. Deputacija je iz-
rekla željo, da se naj izplača trimesečni predujem, če
bi se utegnili ureditev še zavleči.

— **Sprememba v prometu s potno prtljago.** Železni-
sko ministrstvo je razglasilo odredbo, ki omejuje pro-
met s potno prtljago. Teža prtljage, ki je bila doslej
neomejena, ne sme presegati 50 kilogramov. Poleg tega
mora imeti vsaka prtljaga natančni naslov potnika in
navedbo postaje, kam je prtljaga določena.

— **Alpinska montanska družba** je imela le-
tos za 12.928.512 kron manj dohodkov, kakor
lansko leto. Lani jih je imela 21.23, letos pa le
8.3 milijonov. Ker pa znašajo ti milijoni še vedno
več kot 11 odstotkov akcijskega kapitala in bo-
do dobili delničarji iz dobička 13 odstotno divi-
dendo, je vzdihovanje borznih listov zbog te
»katastrofe« seveda še vedno neopravičeno.

— **Tobačna karta v Celovcu.** V 45 trafikah
v Celovcu se je oglasilo za tobačno karto 7000
kadilcev, med njimi 300 častnikov. Tobačna
karta se bo glasila na 12 smodk ali 36 cigaret
tedensko, oz. na zavojček cigaretnega tabaka
ali 2 zavojčka tobaka za pipo. Tobačna karta
se uveljavi že 17. junija.

— **Na Ogrskem še vedno ne vedo, da je**
vojna . . . Iz Budimpešte poročajo o seji ogr-
skega prehranjevalnega urada dne 7. t. m., v
kateri se je posvetovalo o naši žetveni naredbi.
Anketa se je najprej posvetovala o določitvi
kvote za posamezne osebe. Tisza je predlagal,
naj se glavna kvota poviša. Po daljšem razgo-
voru se je sklenilo predlagati vladi, da določi za
odrasle samopridelovalce 18 kg in za otroke
pod 14 leti 14 kg na mesec. Glede krmne za ži-
vino se je predlagalo: za konje 700 kg, za žre-
bete 200 kg, za konje dirkače 1200 kg, za pre-
šiče 200 kg (pol ječmena in pol koruze), za
svinje z mladiči 400 kg, za mlade prašiče 50 kg
in za pitane svinje 600 kg na mesec.

— **Na Francoskem mesta naraščajo.** »Matin« prinaša
primerjajočo statistiko prebivalstva velikih mest na
Francoskem v letih 1914 in 1918. Vsa mesta so tekom
štirih let zelo narasla v številu prebivalstva, za kar je
treba iskati vzroke posebno v naraščanju tovarn, nase-
ljevanju inozemcev in posebno kolonijskih delavcev.
List navaja naslednje številke v tisočih: Marseille prej
600, zdaj 947, Lyon prej 530, zdaj 740, Bordeaux prej
261, zdaj 325, Nantes prej 170, zdaj 190, Toulouse prej
150, zdaj 210, Nizza prej 142, zdaj 280, Havre prej 136,
zdaj 150, Toulon prej 104, zdaj 120 itd.

Vojna.

Dunaj, 13. junija. Uradno se razglša: Na
italijanski fronti le neznatno bojno delovanje. V
Albaniji so naše čete ustavile prodiranje Fran-
cozov v črti Kamna-Sinaprento.

Berlin, 13. junija. Iz glavnega stana se
poroča: Armadna skupina kraljeviča Rupreh-
hta: Od časa do časa naraščajoč topniški ogenj.
Krajevni infanterijski boji. — Armadna skupina
nemškega cesarjeviča: Južnozpadno Noyona
Francozi ob obeh straneh glavne ceste Roye-
Estrees-St. Denis znova izvršili močne proti-
napade. Tudi ta naskok se je zlomil. Na 60 o-
klopnih avtomobilov leži razstreljenih na boji-
šču. Število vjetnikov se je zvišalo na 15.000.
Uplenili smo nad 150 topov. Nekoliko naših to-
pov, ki so se pripeljali tik pred sovražno bojno
črto, je prišlo sovražniku v roke. Severno Ais-
ne so naše naskakovalne čete vdrle v sovražne
järke. Južno Aisne smo po močni artiljerijski
pripravi napadli sovražnika ter ga vrgli iz nje-
govih črt vzhodno Cutry-Dammiers preko teh
krajev nazaj. Vjeli smo v tem odseku nad 1500
sovražnikov. Ponovne krvave napade seve-
nozpadno Chateau-Thierry smo krvavo zav-
rnil. Zadnje dni smo zbili 35 sovražnih letal.

Berlin, 13. junija. Na bojni fronti je po-
ložaj neizpremenjen. Krajevni boji južno Yper-
na, južnozpadno Noyona in južno Aisne.

Splošna delavska zveza „SVOBODA“

priredi

== poučne društvene shode:

V soboto, 15. t. m. ob pol 9. zvečer v restav-
raciji pri Sternu v Sp. Šiški za sodruge iz Šiške
in v bližini.

V nedeljo, 16. t. m. ob 10. dopoldne v dvo-
rani hotela »Ilirija« v Ljubljani, za sodruge iz
Kolodvorskega in Udmatskega okraja.

V ponedeljek, 17. t. m. ob pol 9. zvečer v
restavraciji »Amerika« na Glincah, za sodruge
z Viča-Glinca.

DNEVNI RED:

Potreba dobre organizacije za delavstvo.

Na shodih poroča sodr. Petejan.

Sodruzi iz Ljubljane in okolice udeležite se
polnoštevilno shoda v svojem okraju, ker gre za
izpopolnitev naše organizacije.

ODBOR.

Zadružni pregled.

Osrednja zveza avstrijskih kons. društev
na Dunaju ne skliče letos občnega zbora, ker je
radi vojnih razmer na Dunaju težko preskrbeti
delegatom stanovanje in zadostno prehrano.
Tudi potovanje po železnici je zelo težavno.
Zato pa se vrši na 21. in 22. junija zborovanje
zadružnega sveta v zmislu novih pravil
zveze. Na dnevnem redu so poleg obligatnih po-
ročil še sledeče točke: referat tajnika Will-
hela o nalogah okrožnih in strokovnih zvez,
poročilo ravnatelja Pohlja iz Gradca o ustano-
vitvi zadružnih deželnih komisij; predavanja
posl. Pittonija o tem, kako se bo v bodoč-
nosti razvijala zadružniška produkcija, posl. dr.
Rennerja o zadružniškem denarnem in kre-
ditnem prometu ter o konzumnih duštvih v pre-
hodnem gospodarstvu, posl. M. Eiderscha
o tem, kako naj se mezdne in tarifne zadeve
obravnavajo po okrožnih zvezah.

Velenakupna družba avstrijskih konzumnih
društev sklicuje redni občni zbor na 23. junija
1918 na Dunaj v svojo zborovalno dvorano.

Ali je prav, da je sodavica oz. pokalica ta-
ko draga? Na to nam da odgovor računski za-
ključek »I. kranjske tovarne mineralnih voda.
sodavice in brezalkoholnih pijač« v Ljubljani za
leto 1917. Iz tega zaključka vidimo, da je ta za-
druga prejela za blago 99.853 K 50, za blago
dala pa le 22.104 K 66 vin. — Kosmatega pre-
bitka izkazuje 77.330 K, čistega pa K 35.522.33.
Deleži, ki znašajo svoto K 9.100 so zaslužili
skoro štirikratno svoto. Kdor zna pa zna! Za
blago so dali 22.104 K 66, ostalo pa jim je še za
4.096. — (po bilanci!) — prejeli pa so zanj
K 99.853.50. To gre pa že preveč na debelo!

Odgovori uredništva: A. V. v T. »Hrvatska
njiva« je lepa revija. Urejuje jo Juraj Demetro-
vič. Naslov: H. njiva v Zagrebu. — Okrog nje
se skuplja napredna inteligenca na Hrvatskem.
— M. R. v I. Brez organizacije ne gre! Vsak de-
lavec, ki hoče veljati za soc. demokrata, mora
biti politično organiziran. Kjer ni lokalne po-
litične organizacije, tam se mora ustanoviti.
— »Radovednež« v J. Nas le vesele taka vpra-
šanja. Jugoslovanska demokratska stranka je

stranka meščanstva, stranka delavska in socialistična pa je jugoslovanska socialno demokratska stranka. Naročite si razprave strankinega zbora iz leta 1917. Tam je pravilnik stranke in vse drugo! Pozdrav.

Zadnje vesti.

Ministrski svet.

Dunaj, 13. junija. Pod predsedstvom viteza Seidlerja se je vršil sinoči ministrski svet o stališču vlade napram parlamentu, ki pa ni prinesel odločitve. Dočim je Seidler pripravljen, ugoditi nemški zahtevi po odpravi parlamenta, se močnejša skupina kabineta pod vodstvo poljedelskega ministra grofa Silve Taroucca protivi obnovitvi režima § 14, ter zahteva nove poskuse, ali bi vendar ne bilo mogoče sklicati državnega zbora. Finančni minister Wimmer opozarja zlasti na nujno ureditev dalekosežnih finančnih vprašanj. Ministrski svet se je brezuspešno razšel. V vladnih krogih zatrjujejo, da bo vitez Seidler počakal, da dobi odgovore strank na svoje prvotne propozicije in da bo potem, ko se cesar vrne s fronte, sklical odločilno posvetovanje ministrskega sveta.

Čehi pri ministrskem predsedniku.

Dunaj, 13. junija. V imenu Českega svaza sta danes popoldne poslanca Haberman in Tusar konferirala z ministrskim predsednikom vitezom Seidlerjem. V daljšem razgovoru sta poslanca naglašala potrebo, da se takoj skliče državni zbor, ter izjavila, da si bo Česky svaz za bodoče zasedanje varoval prosto roko in da si ne da omejevati svojih akcij z vladnimi ukrepi, da pa ostanejo na parlamentarnih tleh.

Bedno stanje železničarjev.

Dunaj, 13. junija. Beda je prisilila železniške organizacije brez razlike strank, da izroče vladi v posebni spomenici najnujnejše zahteve. Spomenico so izročili včeraj železniškemu ministru baronu v. Bauhansu. Zastopniki so opozorili ministra na razburjenost uslužbencev in zahtevali, da se stavljene zahteve čimprej izpolnijo, ker sicer ne bo mogoče več dolgo vplivati pomirjevalno na železničarsko osobje. Minister je priznal, da so zahteve upravičene in je obljubil, da se bo zavzel v ministrskem svetu zanje. Na koncu je minister še izjavil, da bo dal v najkrajšem času poklicati došle zastopnike k sebi, da jim naznani ukrepe vlade.

Gospodarski razgovori.

Dunaj, 13. junija. Danes so se nadaljevale med zastopniki avstrijske in ogrske vlade konference o prehranjevalnih vprašanjih, predvsem o razdelitvi ogrske žetve in ukrepih, ki so s tem vprašanjem v zvezi.

Jugoslovansko vprašanje

Zagreb, 13. junija. Ban pl. Mihalo-
vič, sekcijski šef za notranje zadeve dr. Vin-
ko Krišković, predsednik deželne zbornice
dr. Bogdan Medaković, podpredsednik dr.
Edo Lukinić, poslanec grof Kulmer, dr.
Paleček, in dr. Dušan Popović se nahaja-
jo v Budapešti, kjer se posvetujejo z min. pred-
sednikom dr. Wekerlejem o jugoslovans-
kem vprašanju. Gre pa sedaj le za predloge,
sklepalo se bo šele pozneje. Govori se, da bo
cesar naznanil sklepe teh posvetovanj v naz-
bližjem času, bržkone po vrnitvi grofa Bur-
jana iz Berlina, obema min. predsednikoma ka-
kor tudi zunanjemu ministru kot skupnemu fi-
nančnemu ministru, v lastnoročnem pismu, v
katerem bo izrazil potrebo in voljo vladarjevo
za rešitev jugoslovanskega vprašanja in pozval
vodeče državnike, da predložijo svoje predloge.
Pri tem utegne biti rešeno vprašanje jugoslo-
vanske države končnovoljavno šele po vojni.

Ogrska in jugoslovansko vprašanje.

Budimpešta, 13. junija. V ministrskem svetu so se včeraj popoldne pričele konference o rešitvi jugoslovanskega vprašanja. »A Nap«

je izvedel od baje zanesljive strani, da se v me-
rodajnih krogih smatra za edino pravično sta-
lišče ono, po katerem naj bi se jugoslovansko
vprašanje rešilo ne da bi se izpremenil držav-
nopravni položaj Hrvatske. Hrvatska naj ostane
tudi nadalje del dežel ogrske krone. Pripad-
nost Dalmacije k deželam ogrske krone je za-
varovana že v obstoječih zakonih in gre torej
sedaj le za to, da se ti zakoni izvrše.

»Szent Istvan« torpediran.

Chiasso, 13. junija. »Corriere della sera« poroča
iz Ancone, kamor sta dospeli torpedovki s fregatnim
kapitanom Rizzo, da se je različno spoznalo, ko se je
potopila avstro-ogrsko velika bojna ladja »Szent Ist-
van«, dočim se poškodba druge velike bojne ladje ni
dala ugotoviti. Tudi eksplozija na avstro-ogrskem tor-
pednem lovcu se zanesljivo ni dala dognati.

Nemški podmorniki pred Ameriko.

Stockholm, 13. junija. »Times« poročajo iz New-
yorka: Vsled nastopanja nemških podmornikov sklenil
je departement ameriške mornarice, da pritegne vso ob-
sežno plovbo državni kontroli. Akcijski radij podmorn-
kov je zelo velik, ker se javlja v istodobnih napadih
na morski višini Virginije in pri Nantucketu. Glasom po-
ročila »Daily Mail« je Amerika odredila, da se obsežni
parniki oborožijo.

Češko-slovaška zastopstva v ententnih deželah.

Rotterdam, 13. junija. Balfour je naslovil na dr.
Beneša, tajnika češko-slovaškega narodnega sveta pis-
mo, v katerem sporoča, da so angleška, francoska in
italijanska vlada pripravljene priznati češko-slovaško
narodno zastopstvo v zaveznih državah. Dalje pri-
znava angleška vlada češko-slovaško armade kot orga-
nizirane enote, ki se bojujejo za stvar entente. Obenem
je angleška vlada pripravljena priznati narodnemu svetu
v češko-slovaških zadevah politične pravice.

Poraz češko-slovaških legij.

Moskva, 13. junija. Oddelki sovjetskih
čet so porazili češko-slovaške čete in jih pognali
v mesto Penzo nazaj. Zavzeli smo mesto Zla-
toust. Na mnogih krajih je prišlo med posamez-
nimi enotami do neenotnosti. Častniki so bili
prisiljeni zabarikadirati se pred lastnimi vojaki.

Prostovoljci za francosko fronto.

Lugano, 13. junija. »Secolo« javlja: 50.000 do
60.000 Italijanov, Čehov in Jugoslovancev v Sibiriji se na-
haja v bližini Vladivostoka, kjer se vkrcajo in dospejo
preko Amerike v Evropo in pridružijo ententnim bojev-
nikom na zapadni fronti. 3000 Italijanov je že prispelo v
Ameriko.

Obramba Pariza.

Geneve, 13. junija. V Parizu se je osnoval pose-
ben obrambni odbor. Časopisje opozarja, da se zaradi
tega ne sme sklepati, da je francosko glavno mesto
morebiti ogroženo. Treba je le potrebno ukreniti za slu-
čaj, če bi bil Pariz ogrožen in bi ga sovražnik morebiti
oblegal. »Temps« pravi, da je Pariz pripravljen na vsako
žrtv. Tudi če se Pariz deloma razruši, bi tudi to Fran-
cije ne moglo prisiliti, da bi popustila svoje zahteve in
stavila morebiti poniževalne mirovne ponudbe.

Aprovizacija.

Meso pri mesarjih v nedeljo dopoldne. Vsled za-
mude blaga bodo prodajali mesarji goveje meso mesto
v soboto v nedeljo dopoldne.

Meso na zeleno izkaznice B štev. 1 do 800 prej-
mejo stranke po znižani ceni v soboto, dne 15. t. m. po-
poldne v cerkvi sv. Jožefa. Določen je tale red: od 2.
do pol 3. štev. 1 do 200., od pol 3. do 3. štev. 201 do 400,
od 3. do pol 4. štev. 401 do 600, od pol 4. do 4. štev. 601
do 800. Ostale stranke z zelenimi izkaznicami B pridejo
najbrž v nedeljo na vrsto, kar bomo še pravočasno ob-
javili.

Telečje meso za težko bolne, ki leže. Tisti
bolniki, ki leže in so bili prijavljeni v mestnem
aprovizijskem uradu na Poljanski cesti, prej-

mejo telečje meso v soboto, dne 15. t. m. do-
poldne na Poljanski cesti št. 15. od 7. do 8. zju-
traj. S seboj je prinesiti izkaznico, na katere do-
bivajo sicer meso. Brez izkaznice ne dobi nih-
če meso.

Razno.

* Obletnica katastrofe v Bolevcu. Dne 25. maja t. l.
je minulo leto, kar se je zgodila v municijskih tovarnah
v Bolevcu pri Plzinju katastrofa, ena izmed največjih,
kar jih pomnimo v Avstriji. Opoldne je stalo tam še
13 velikih tovarov, ob 3. popoldne pa samo dve, pa še
te le malo cele. Dolgo časa so nam tajili — a danes je
gotovo, da znaša število žrtev nad 300 oseb obeh spol-
ov. Število je najbrže še veliko večje. Težko ranjenih
oseb je bilo 105, lahko ranjenih pa nad 600! V teh dneh
so se vršile v Plzinju in okolici slavnosti, v spomin tem
pozabljenim žrtvam vojne... Velike deputacije delav-
stva so posečale njih zadnje domovanje.

* Stavka stavcev v Varšavi. Med lastniki tiskarn in
med stavi je prišlo do precejšnjih diferenc zlasti glede
plače. Malo je upanja, da bi se stavka končala v bliž-
njem času. Med uredniki in izdajatelji listov se je pač
dosegel sporazum.

* Španska bolezen se razvija z neverjetno hitrostjo
in je prešla že na Kanarske otoke. V Madridu je sedaj
obolelo več kakor 120.000 ljudi. Nekaj oseb je umrlo.
Kralj leži še v postelji. Bolezen je prešla celo že na ži-
vali. Zdravniki izjavljajo, da je bolezen povzročil bacil
kataralične vrste.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Josip Petejan.

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani

Preklic.

Podpisani prekliča neopravičene obdolžitve
celi partiji gospoda Karica in se mu zahvaljujem,
da ni napravil daljše korake proti podpisane-
mu. Spoštovanjem

Franc Sušnik

Ljubljana, 14. junija 1918.

Nadomestilo mila

za pranje perila, izborna penoče in prekaša vse doslej
v prometu se nahajajoče izdelke. 1 zavoj t. j. 5 kg
K 12, 1 zavoj z 10 kg 23. Preprodajalci dobe popust
pri naročbi celega zaboja z 250 kosi. Belo mineralno
milo za čiščenje rok in finejšega perila, 1 zavoj
32 kosov K 14. Nadomestek za toaletno milo v raznih
barvah, lepo dišeč, 1 zavoj 32 kosov K 18. Toaletno
milo s finim vonjem, roza barve, 1 zavoj 24 velikih
kosov K 18. Razpošilja po povzetju. Pri večjem na-
ročilu naj se pošlje polovica zneska naprej. Najmanj
se more naročiti en zavoj vsake vrste. Izvozno podjetje
M. Jünker v Zagrebu 40, Petrina ul. 3/III, tel. 23-27.

GORICA - F. Batjel - LJUBLJANA -
Stolna ulica 2-4 Stari trg št. 28.

Trgovina in mehanična delavnica.

Moška in žen-
ska dvokolesa

še s staro
prevmatiko

šivalni in pisalni stroji, gra-
mofoni, električne žepne sve-
tilke. Najboljše baterije.

Posebno nizka cena za preprodajalce.

— Delniška glavica —
K 10.000.000.

Sprejema vloge na knji-
žice in tekoči račun proti
ugodnemu obrestovanju.

Ljubljanska kreditna banka
v Ljubljani.

Poslovnica c. kr. avstr. razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici (t. ž. v Ljubljani) in Celju

Rezervni fondi okroglo
K 2.000.000.

Kupuje in prodaja vse vrste
vrednostnih papirjev, financira
erarične dobave in dovoljuje
aprovizijske kredite